«شرق» بررسی می‌کند

چالش بدل برای برجام

غرب به جایگزین برجام فکر می‌کند، نه احیای توافق سال ۲۰۱۵

عبدالرحمن فتح‌الهی: گفته‌های محمد مرندی که عنوان مشاور رسانه‌ای تیم مذاکره‌کننده هسته‌ای ایران را دارد و نیز بیانیه پایانی گروه ۷، خبر از یک شکاف درباره ارزیابی متفاوت و حتی متضاد تهران و غرب از مذاکرات هسته‌ای و آینده برجام می‌دهد. از یک سو برخی مقامات ایران و تیم مذاکره‌کننده دولت رئیسی مدام از آمادگی خود برای ادامه گفت‌وگوها و جمع‌بندی درباره توافقات صورت‌گرفته در وین برای احیای برجام می‌گویند، در مقابل غرب با وجود آنکه «دیپلماسی» را تنها راه‌حل نظارت در همه ابعاد با محوریت فعالیت‌های هسته‌ای‌اش می‌داند؛ اما بر راهکاری «مشابه با برجام» تأکید دارد. دراین‌بین آنچه به نظر می‌آید، این است که برخلاف ارزیابی برخی مسئولان (مانند مرندی) تقریبا شانسی برای ازسرگیری مذاکرات مبتنی بر توافقات انجام‌شده قبلی با هدف احیای برجام سال ۲۰۱۵ وجود ندارد؛ چراکه به باور کارشناسان، «وضعیت پرونده هسته‌ای ایران به نقطه‌ای رسیده است که غرب به نظر خود، احیای برجام را کنترل‌کننده در نرسیدن به نقطه گریز هسته‌ای نمی‌داند»؛ کمااینکه در همین راستا دیاکو حسینی در گفت‌وگویی که با «شرق» داشت، تصریح کرده بود که «حتی اگر توافق سال ۲۰۱۵ به شکل پیشین خود احیا بشود که تا حد زیادی چنین چیزی روی نمی‌دهد، هیچ نسبتی با آنچه دولت بایدن به‌عنوان توافق طولانی و قوی وعده داده بود، نخواهد داشت». به‌همین‌دلیل با توجه به موضع‌گیری‌های مستتر آنان، سه کشور اروپایی عضو برجام و دولت بایدن به دنبال راه‌حل جایگزینی هستند. مضافا تاثیر دیگر موضوعاتی مانند نزدیکی تهران و مسکو نیز به‌عنوان کاتالیزور طرح جایگزین احیای توافق سال ۲۰۱۵ عمل می‌کنند. با توجه به شرایط کنونی و پیشرفت ایران در دانش هسته‌ای تقریبا اختلافات به نقطه‌ای عمیق‌تر از سال ۹۲ رسیده است که بتوان مذاکرات را صرفا حول محور پرونده فعالیت‌های هسته‌ای ایران به سرانجام رساند.

در سال‌های ابتدایی دهه ۹۰ شمسی و مشخصا در دوره احمدی‌نژاد، موضوع هسته‌ای روی غنی‌سازی پنج درصد و ۲۰ درصد تمرکز داشت؛ درحال‌حاضر غنی‌سازی ۶۰ درصد، یافت ذراتی با غنای ۸۴ درصد، همچنین استفاده از سانتریفیوژهای پیشرفته‌تر، تداوم اختلافات پادمانی و... در کنار سایر موضوعات غیرهسته‌ای احتمالا مجالی به احیای برجام ۲۰۱۵ نمی‌دهد.

تهران همچنان امیدوار به احیای برجام؟

محمد مرندی، مشاور تیم مذاکره‌کننده هسته‌ای که برخلاف علی باقری‌کنی همیشه دست به توییت و حاضر به یراق برای گفت‌وگو (عمدتا با رسانه‌های خارجی) است، در اقدامی کم‌سابقه در مصاحبه‌ای با رسانه‌های داخلی از آخرین وضعیت مذاکرات گفت. مخلص کلام مرندی حکایت از آن دارد که تهران امیدوار به احیای برجام است. مشاور تیم مذاکره‌کننده دولت رئیسی در این گفت‌وگو روی بازخوانی روند انجام‌شده پیش از مشکلات فعلی رفت و عنوان کرد که «مذاکرات انجام‌شده در وین، نهایتا به متنی منجر شد که اتحادیه اروپا به مذاکره‌کنندگان ارائه داد و ایران بعد از بازگشت از گفت‌وگوهای وین این متن را بررسی و با اعمال دو تا سه اصلاح کوچک، آن را بازگرداند».

مرندی در ادامه با تاکید بر اینکه در آن مقطع تصورمان این بود که توافق قریب‌الوقوع است، قصور را متوجه واشنگتن می‌داند و می‌گوید که دولت بایدن به خاطر نزدیک‌بودن انتخابات میان‌دوره‌ای تعلل کرد؛ چراکه به نظر این عضو تیم مذاکره‌کننده دولت سیزدهم، «بایدن و تیمش نگران بودند که ترامپ بگوید زیادی امتیاز داده‌اید». سپس مرندی در فراز مهمی از مصاحبه خود به «تاثیر آغاز اعتراضات داخلی در ایران از شهریور ماه سال گذشته و تغییر محاسبات غربی‌ها» اشاره دارد که از منظر او، «توافق را عقب انداخت». مرندی هم‌زمان با آنکه تاکید می‌کند اروپایی‌ها زیاد احساس نیاز به احیای برجام می‌کنند؛ چراکه گرفتاری جنگ اوکراین به آنها فشار می‌آورد، اعتقاد دارد که «تصمیم‌گیرنده اصلی رئیس‌جمهور آمریکا و کاخ سفید است». به گفته او، «ماه‌هاست که متن عملا آماده شده و باید دید اراده دولت آمریکا چیست؟». مشاور رسانه‌ای تیم مذاکره‌کننده درباره وجود یا نبود اختلاف یا اختلافات حیاتی درباره احیای برجام هم عنوان کرد که «اگر اختلاف حیاتی بود، آقای بورل بعد از وین نمی‌گفت خواسته ایران منطقی است. پس اختلافات حیاتی نیست؛ بنابراین نیازمند اراده سیاسی آمریکا هستیم. اگر آمریکایی‌ها متن را بپذیرند، طبیعتا بحث آژانس راه‌حل پیچیده‌ای ندارد». مرندی در پاسخ به این سؤال که گروسی با چه هدفی می‌گوید «احتمال احیای برجام در آینده نزدیک بسیار ضعیف است»، اذعان کرد که «تصمیم‌گیرنده آقای گروسی نیست؛ بلکه کاخ سفید است؛ بنابراین اگر کاخ سفید اراده کند، کار انجام می‌شود. گروسی تصمیم‌گیرنده اصلی نیست. آمریکایی‌ها پیام‌هایی را به ایران می‌فرستند؛ بنابراین معلوم است تمایل دارند».

محمدجواد خلیلی در ارزیابی گفته‌های مشاور تیم مذاکره‌کننده هسته‌ای اعتقاد دارد که سخنان او (مرندی) به طور کامل مغایر با مواضعش پیش از آغاز رخدادهای سال گذشته است. این کارشناس در گفت‌وگو با «شرق» اعتقاد دارد اکنون که اروپا پایز و زمستان سرد را با کمترین چالش گذرانده است، مرندی هم ادبیات و لحن خود را تغییر داده و به جای تهدید اروپا با موضوع انرژی، از آمادگی تهران می‌گوید. خلیلی به طور مصداقی‌تر در آسیب‌شناسی آنچه مشاور تیم مذاکره‌کننده هسته‌ای دولت رئیسی گفته، تاکید دارد که اذعان مرندی بر تمام‌کنندگی و تعیین‌کنندگی آینده مذاکرات به دست آمریکا در شرایط کنونی صرفا ارزیابی‌های غلط پیشین است که به نظر خلیلی فرصت مرداد ماه سال گذشته برای احیای برجام در قالب بسته پیشنهادی جوزپ بورل را سوزاند، آن‌هم صرفا با توسل به پاییز و زمستان سرد اروپا.

پیرو ارزیابی و تحلیل محمدجواد خلیلی در آستانه توافق برای احیای برجام در مردادماه ۱۴۰۱ براساس بسته پیشنهادی جوزپ بورل، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا، کارشکنی‌هایی بر مبنای تحلیلی غلط ذیل موضوع پاییز و زمستان سرد اروپا شکل گرفت که محمد مرندی هم دراین‌باره دست به انتشار توییت و انجام مصاحبه‌هایی زد که رنگ‌وبوی هشدار به غرب می‌داد. مشخصا در پنجم شهریورماه سال گذشته، روزنامه کیهان در ستون یادداشت خود از فلاکتِ زیستن در اروپا نوشت. این روزنامه عنوان کرد که «مدتی است خبرهایی (غالبا از سوی مقامات و رسانه‌های غربی) از مذاکرات هسته‌ای منتشر می‌شود که، صحت و سقم آن معلوم نیست. یک، خبری از رعایت خطوط قرمز در این اخبار دیده نمی‌شود. دو، همه تحریم‌ها قرار نیست لغو شوند. سه، سپاه پاسداران، بازوی توانمند جمهوری اسلامی ایران برای دفاع از کشور همچنان در لیست تحریم‌هاست و از همه مهم‌تر چهار، هیچ تضمین محکم و غیر قابل نقضی در کار نیست».

کیهان در ادامه نوشته خود گفته بود که «چون دولت محترم دراین‌باره اطلاع‌رسانی لازم را نداشته، میزان صحت و سقم این اخبار را نمی‌دانیم؛ اما لازم است نیم‌نگاهی به وضعیتی که اروپا در آن قرار دارد، بیندازیم و بعد تصمیم بگیریم؛ چراکه هنوز فرصت هست. باید به پیش‌بینی‌ها و گزارش‌هایی که از مؤسسات و نهادهای بین‌المللی و بانک جهانی از اوضاع اقتصادی ایران منتشر می‌شود، نیز توجه کنیم. قطعا اوضاع امروز بهتر از یک سال قبل است و طبق پیش‌بینی‌های این مراکز معتبر بین‌المللی، اوضاع رفته‌رفته بهتر هم خواهد شد. دولت سیزدهم هم نشان داده بدون برجام و اف‌ای‌تی‌اف می‌شود کارهای بزرگی کرد؛ بنابراین آن طرفی که باید عجله کند، ما نیستیم. دو ماه! فقط دو ماه دیگر اگر اوضاع به همین شکل ادامه یابد، اوضاع زمین تا آسمان تغییر خواهد کرد!». هرچند برخی از کارشناسان، تئوریسین موضوع پاییز و زمستان سرد اروپا را جریان پایداری و به طور مشخص سعید جلیلی می‌دانند، اما در این میان محمد مرندی، کیهان و... هم ذیل همین ادعا، از بهبود وضعیت اقتصادی ایران و تشدید بحران انرژی در اروپا گفتند. امروز در وضعیت قابل ارزیابی، از یک سو شاخص‌های اقتصادی حکایت از سخت‌ترشدن حوزه معیشتی مردم دارد و در مقابل اروپا هم توانسته است فعلا به مشکلات و چالش‌های ناشی از تأثیر جنگ اوکراین در حوزه انرژی و اقتصاد فائق آید.

ازاین‌رو محمدجواد خلیلی، تحلیلگر حوزه سیاست خارجی، با تمرکز روی تغییر لحن مقامات ایران برای آمادگی درخصوص ادامه مذاکرات و احیای برجام، از انعطاف تهران ذیل آزادکردن دو زندانی اروپایی و همکاری با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی درخصوص نصب برخی از دوربین‌های نظارتی در آستانه نشست فصلی شورای حکام می‌گوید تا به زعم او کماکان بستر حداقلی برای ادامه مذاکرات حفظ شود.

پیروز موسوی در تحلیلی عمیق‌تر اعتقاد دارد که باید آسیب‌شناسی جدی‌تری از دستگاه سیاست خارجی و تیم مذاکره‌کننده داشته باشیم، چراکه این کارشناس در گفت‌وگو با «شرق» و در سایه یک آسیب‌شناسی تأکید می‌کند که «هیچ ساختار مشخصی در رابطه با نحوه اطلاع‌رسانی از نحوه مذاکرات و جزئیات انجام‌شده توسط دولت رئیسی تعریف نشده است؛ ازاین‌رو همه‌چیز در ابهام و گمانه‌زنی پیش می‌رود». موسوی یادآوری می‌کند که صرفا و مشخصا محمد مرندی گاهی با انتشار توییت و انجام مصاحبه‌هایی دست به کلی‌گویی‌هایی می‌زند که اصطلاحا عنوان مشاور رسانه‌ای تیم مذاکره‌کننده را بر عهده دارد و در این میان علی باقری‌کنی و دیگر اعضای تیم مذاکره‌کننده هیچ اطلاعات روشنی از مذاکرات به دست نمی‌دهند. در مقابل این آسیب‌شناسی مطرح‌شده توسط پیروز موسوی، دولت رئیسی استدلال خاص خود را پیرامون عدم انتشار جزئیات مذاکرات انجام‌شده دارد. در توییت ۳۰ مرداد سال گذشته نورنیوز (رسانه منتسب به شورای عالی امنیت ملی) با هشتگ مذاکرات عنوان شد که «اطلاع‌رسانی مذاکرات در گذشته با اهداف سیاسی و با حجم بسیار بالا دنبال می‌شد، اما دولت سیزدهم با این استدلال که برای مردم نتیجه مهم است نه اطلاع از جزئیات، برای شرطی‌نکردن اقتصاد سیاست دیگری در پیش گرفت. انتشار اخبار غیرمستند با هدف مقابله با این سیاست انجام می‌شود».

بااین‌حال پیروز موسوی اعتقاد دارد اگرچه اکنون دیگر مذاکراتی در کار نیست، اما عملکرد دولت رئیسی و تیم مذاکره‌کننده در زمان خود برای عدم انتشار جزئیات با هدف اینکه روی پارامترهای اقتصادی اثر مخرب نگذارد کاملا اشتباه بوده است، چراکه نه‌تنها شاهد اثرگذاری بیشتر موضوع مذاکرات بر اقتصاد هستیم، بلکه ابهام به واسطه نبود اخبار موثق، تأثیرات مخرب بیشتری را به جای خواهد گذاشت؛ ازاین‌رو این کارشناس حوزه بین‌الملل یادآور می‌شود که روشنگری و اتخاذ یک سیاست درست، منسجم و دقیق برای انتشار نحوه مذاکرات بدون لطمه‌زدن به جزئیات یا خدشه به محرمانگی مذاکرات می‌توانست از شدت اثرگذاری مخرب موضوع گفت‌وگوهای وین بر اقتصاد بکاهد.

به باور موسوی اکنون که فضای ابهام ادامه دارد و پیرو آن عدم احیای برجام کمی جدی‌تر به نظر می‌رسد، بیشترین اثر روانی را بر شاخص‌های اقتصادی و معیشتی گذاشته که نشان می‌دهد برخلاف ارزیابی غلط دولت رئیسی در هر برهه و مقطع زمانی، مذاکرات هسته‌ای و تحولات دیپلماتیک چه به صورت مثبت و چه به صورت منفی، به شکل مستقیم و فوری روی اقتصاد آثار خود را خواهد داشت.

غرب به دنبال جایگزین برجام!

در حالی محمد مرندی و دیگر مقامات داخلی همچنان امیدوار به ازسرگیری مذاکرات هسته‌ای و آمادگی تهران برای جمع‌بندی گفت‌وگوها با هدف احیای برجام هستند که در مقابل، غرب احتمالا نه به دنبال احیای توافق سال ۲۰۱۵، بلکه جایگزین برجام می‌گردد. در همین رابطه رهبران کشورهای گروه هفت پس از نشست روز شنبه در بیانیه‌ای به‌طور مفصل روی ابعاد مختلف مربوط به پرونده ایران از هسته‌ای تا نفوذ منطقه‌ای و... اظهار نظر کردند.

بیانیه مذکور مشخصا با مطرح‌کردن ادعاهایی درباره برنامه هسته‌ای ایران و ابراز نگرانی نسبت به آنچه تشدید فعالیت‌های تهران در این زمینه خواندند، «پروسه‌ای شبیه به برجام را برای حل دیپلماتیک مسئله هسته‌ای ایران مفید دانستند». در این بیانیه ادعا شده است که «ما دوباره بر عزم آشکار خود مبنی بر اینکه ایران هرگز نباید سلاح هسته‌ای تولید کند، تاکید می‌کنیم. ما عمیقا نگران تشدید مداوم برنامه هسته‌ای ایران هستیم، برنامه‌ای که هیچ توجیه غیرنظامی معتبری ندارد و به‌طور خطرناکی به فعالیت‌های واقعی مرتبط با تسلیحات نزدیک است».

حمید امجدی‌بوروني پیرو بررسی بیانیه گروه ۷ اعتقاد دارد که اکنون دیگر موضوع احیای توافق سال ۲۰۱۵ مطرح نیست، اما آنچه فعلا چالش و نقطه ابهام است به «سناریوی جایگزین برجام» بازمی‌گردد، چون از دید این تحلیلگر تا به اکنون سه کشور اروپایی عضور برجام و دولت بایدن به هیچ راه‌حل مشخص و ملموسی برای ازسرگیری مذاکرات با دستور کار جدید برای تدوین راهکاری مشابه با توافق سال ۲۰۱۵ نرسیده‌اند.

به همین دلیل بورونی قائل به ابهام و سردرگمی در محافل رسانه‌ای، کارشناسی و تحلیلی غرب برای ترسیم سناریوهای جایگزین است. در سایه چنین سردرگمی، این تحلیلگر یادآور می‌شود که از یک سو کسانی مانند علی واعظ و ولی نصر در نوشته مشترک خود از برجام منطقه‌ای به جای احیای برجام سخن می‌گویند و در سوی دیگر برخی قائل به توافق موقت در دو حالت «توافق کم در برابر کم» یا «توافق بیشتر در برابر بیشتر» هستند. البته بورونی این را هم متذکر می‌شود که در یک گزاره محتمل دیگر، برخی شرایط را برای استفاده از اهرم مکانیسم ماشه و افزایش فشار سیاسی، اقتصادی و تحریمی به ایران مهیا می‌بیند. حال باید دید که در روزها و هفته‌های منتهی به نشست فصلی شورای حکام و ماه‌های پیش‌رو تا لغو محدودیت‌های موشکی ایران در مهر سال جاری، غربی‌ها به چه سناریوی جایگزینی برای موضوع ایران خواهند رسید؟

البته در نهایت بورونی این هشدار را هم می‌دهد که نمی‌شود صرفا با توجه به بهبود مناسبات منطقه‌ای دست به موازنه‌سازی در برابر غرب زد، بلکه به باور او باید اهرم هسته‌ای را برای چانه‌زنی حفظ کرد، در غیر این صورت برگ برنده از دست خواهد رفت.

خبر برگزیده

دوردنیا در ۸ ماه؛ از ناوگروه ۸۶ نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران استقبال رسمی شد

«نداجا» تاریخ را ورق زد

مراسم استقبال رسمی از ناوگروه ۸۶، صبح روز گذشته با حضور سرلشکر محمد باقری، رئیس ستاد کل نیروهای مسلح، سرلشکر عبدالرحیم موسوی، فرمانده کل ارتش و دریادار شهرام ایرانی، فرمانده نیروی دریایی ارتش برگزار شد. ناوگروه ۸۶ نیروی دریایی ارتش که به نام ناوگروه ۳۶۰ نیز شناخته می‌شود، از ۲۹ شهریور سال ۱۴۰۱ به مأموریت دریانوردی دور کره زمین اعزام شده بود؛ مأموریتی بی‌سابقه که با موفقیت نیروی دریای ارتش جمهوری اسلامی ایران خاتمه یافت. ناوگروه ۸۶ نیروی دریایی ارتش پس از اعزام به مأموریت دور کره زمین از مبدأ بندرعباس، در نخستین ایستگاه در بندر بمبئی هند توقف کرد و سپس با عبور از خلیج بنگال و تنگه مالاگا، در جاکارتا پایتخت اندونزی پهلو گرفت. پس از این توقف، ناوگروه با ادامه مسیر به سمت دریای جاوه و عبور از تنگه مکاسار و دریای سلبس، برای نخستین بار در تاریخ دریانوردی نظامی ایران، پا به عرصه وسیع و پهناور اقیانوس آرام گذاشت و با عبور از بیشترین عرض اقیانوس آرام و گذر از کنار جزایر میکرونزی و پولینزی به سمت تنگه ماژلان در جنوب قاره آمریکا حرکت کرد و با عبور از این تنگه، وارد اقیانوس اطلس جنوبی شد و سپس با حرکت به سمت شمال و عبور از سواحل شیلی، آرژانتین، اروگوئه و برزیل، نهایتا در بندر ریودوژانیروی برزیل پهلوگیری کرد که این پهلوگیری مصادف با صدوبیستمین سالگرد برقراری روابط ایران و برزیل بود. ناوگروه ۸۶ نیروی دریایی ارتش پس از توقف چندروزه در ریودوژانیرو، با عبور از عرض اقیانوس اطلس، در شهر کیپ‌تاون آفریقای جنوبی پهلوگیری کرد و در این شهر نیز چند روز توقف کرد. بندر صلاله عمان آخرین ایستگاه ناوگروه ۸۶ نداجا پیش از رسیدن به ایران بود و دریادلان ایرانی پس از جداشدن از اسکله صلاله به سمت کشورمان حرکت کرده تا در نهایت با طی حدود دو هزار کیلومتر مسیر باقی‌مانده در بندرعباس پهلوگیری کنند. مجموع مسیر طی‌شده توسط ناوگروه ۸۶ نداجا تاکنون حدود ۶۳ هزار کیلومتر بوده و این ناوگروه در این مأموریت چهار بار از خط استوا عبور کرده است. با ورود این ناوگروه به آب‌های میهن، از این مأموریت به‌عنوان یک دستاورد ملی بزرگ و تاریخی یاد می‌شود که مقام معظم رهبری نیز در پیامی، بازگشت موفقیت‌آمیز دلاورمردان ناوگروه ۸۶ نیروی دریایی ارتش از مأموریت دریانوردی بزرگ به کشور را تبریک گفتند. در متن پیام فرمانده کل قوا نوشته شده است: «به دلاورمردان ناوگروه ۸۶ نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران، دریانوردی بزرگ و موفقیت‌آمیزشان را تبریک می‌گوییم. عزیزان! به خانه خوش آمدید؛ موفق باشید». بعد از پهلوگرفتن این ناوگروه در بندر آب‌های سرزمینی، روز گذشته مراسم استقبال رسمی برگزار شد و فرمانده ناوگروه ۸۶ نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران، در این مراسم خطاب به سرلشگر باقری گفت: از زبان ما به رهبر انقلاب بفرمایید دیگر نمی‌گوییم ما می‌توانیم، از این پس خواهیم گفت ما توانستیم. ناخدا یکم فتاحی فرمانده ناوگروه ۸۶ نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران در مراسم استقبال از این ناوگروه که در منطقه یک دریایی بندرعباس برگزار شد، اظهار کرد: ناوگروه نیروی دریایی ارتش در سال ۱۴۰۱ به مأموریت اعزام و پس از طی‌کردن مسافت ۶۵ هزار کیلومتر در تاریخ ۳۰ اردیبهشت ۱۴۰۲ در منطقه یک نیروی دریایی بندرعباس پهلو گرفت. وی تصریح کرد: سربازان ولایت برای اولین بار در تاریخ ایران‌زمین با ناوشکن تمام ایرانی دنا به امر ولی زمان و در راستای جامه عمل پوشاندن به بیانیه گام دوم انقلاب، با حضور مقتدرانه در دور اقیانوس‌ها، ضمن حفظ و حراست از منافع جمهوری اسلامی ایران در مورد آب‌های مورد علاقه، تأمین امنیت و اثبات خودکفایی و خوداتکایی ایران در فناوری و صنعت دریایی و قدرت نظامی در دنیا با حضور مقتدرانه در آب‌های اقیانوسی و انتقال پیام صلح و دوستی، با قدرت و اقتدار پرچم مقدس جمهوری اسلامی ایران را در دور دنیا به اهتزاز درآورده و با گام‌گذاشتن در این مسیر، فرهنگ غنی اسلامی -ایرانی را به دنیا عرضه کردند. فرمانده ناوگروه ۸۶ نیروی دریایی ارتش با مورد خطاب قراردادن رئیس ستاد کل نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران اظهار کرد: ما ثابت کردیم تا پای جان بر روی عهدی که بستیم، هستیم. استدعا دارم از زبان ما به رهبر انقلاب بفرمایید «دیگر نمی‌گوییم ما می‌توانیم، از این پس خواهیم گفت به امر ولی زمان ما توانستیم، ما ملت ایران توانستیم، ما با موفقیت و یکپارچی توانستیم». سخنگوی وزارت خارجه نیز در مراسم استقبال از ناوگروه ۸۶ نیروی دریایی ارتش گفت: اقدام انجام‌شده از سوی نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران حتما موازنه بین‌المللی را در حوزه‌های راهبردی ازجمله در عرصه قدرت دریایی به نفع ایران افزایش داده است و دشمنان حتما این موضوع را در محاسبات خود منظور خواهند کرد. ناصر کنعانی در جمع خبرنگاران با بیان اینکه اقدام ارزشمند و افتخارآفرین نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران و عملیات بی‌نظیر صورت‌گرفته از سوی آنها باعث افزایش اقتدار جمهوری اسلامی ایران در عرصه بین‌المللی شده است، گفت: قدرت دریایی از مؤلفه‌های مهم قدرت کشورها در عرصه بین‌المللی محسوب می‌شود و کشوری که دارای قدرت دریایی است، می‌تواند در حوزه‌های بین‌المللی و راهبردی حرف‌های جدی برای گفتن داشته باشد. سخنگوی وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران با بیان اینکه این سفر، یک سفر عادی نبود، گفت: در این سفر اقتدار دریایی، علمی، صنعتی و فناوری ایران در این حوزه به نمایش گذاشته شد. او تأکید کرد: ایران در این عملیات نشان داد تحریم‌های ظالمانه و یک‌جانبه آمریکا شکست خورده است. این اقدام امید را در دل ملت‌های مستقل دنیا افزایش داد و نشان داد ایران در پرتو اراده ملی، توانایی عبور از سیاست‌های تحمیلی نظام سلطه را دارد. سرلشکر امیرمحمد باقری، رئیس ستاد کل نیروهای مسلح کشورمان نیز در مراسم استقبال از ناوگره ۸۶ نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران در منطقه یک نیروی دریایی در بندرعباس اظهار کرد: ما هیچ چیز کم نداریم. یک کشور در صورتی می‌تواند قدرت بزرگ دریایی باشد که ساحل طولانی و مناسب داشته باشد، صنایع توانمند داخلی و فناوری روز برای داشتن ناوگانی بومی داشته باشد، همچنین مردمی دارای فرهنگ دریایی و علاقه‌مند به توسعه فعالیت در دریا داشته باشد و نیز رزمندگان و فرماندهان دلاوری که دل به خدا بسپارند و در دریاها بدون خوف و واهمه از قدرت‌های بزرگ به دریانوردی و توسعه و اقتدار کشور بپردازند. وی خاطرنشان کرد: این جمهوری اسلامی ایران است. این ارتش قهرمان ماست. این نیروی دریایی دلاور ماست که در اوج تحریم و فشارهای سیاسی، تبلیغی، رسانه‌ای، اقتصادی و نظامی دست همت به کمر خود می‌بندد و دست بر زانوی خود می‌گذارد و با شناور ناوشکن دنای کاملا ایرانی و به همراه ناوبندر مکران که با ابتکار راهبردی به چنین مأموریتی مسئول و مأمور شده و چنین مسیر خطرناکی را طی می‌کند. امیر سرتیپ آشتیانی، وزیر دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح نیز در پیامی موفقیت بزرگ و شکوهمندانه ناوگروه ۸۶ نیروی دریایی راهبردی را به فرمانده کل ارتش تبریک گفت.

احمدعلیرضا بیگی، نماینده مردم تبریز، در گفت‌وگو با «شرق» آخرین وضعیت پرونده قضائی خود را تبیین کرد

۳۰۰ خودرو واگذار شده که اسناد ۱۴۷ دستگاه آن را در اختیار دارم

صاحب‌منصبی که در مجلس با آن شرکت صوری قرارداد بسته، در جایی دیگر با آن شرکت شریک است و اسناد آن وجود دارد

معصومه معظمی: احمد علیرضابیگی، نماینده مدعی اعطای خودروهای شاسی‌بلند به برخی نمایندگان، که این روزها پرونده او به دلیل آنچه هیئت نظارت بر رفتار نمایندگان آن را در چارچوب وظایف نمایندگی تشخیص نداد و به محاکم قضائی فرستاد، درباره آخرین وضعیت پرونده خود به «شرق» توضیحاتی داد. نماینده مردم تبریز در دو دوره دهم و یازدهم مجلس اظهار کرد که پرونده او به دادسرای شعبه ۳ بازپرسی ارجاع شده و در همان جلسه اول، تفهیم اتهام شده و آخرین دفاعیات هم از او گرفته شده است. این نماینده مجلس که سابقه فرماندهی در نیروی انتظامی و استانداری دولت‌های نهم و دهم را هم در پرونده خود دارد و دارای دکترای امنیت ملی است، ادامه داد که طبق روال قوه قضائیه گرفتن آخرین دفاعیات از متهم زمانی که تحقیقات کفایت کند، گرفته می‌شود؛ اما در همان جلسه اول بازپرسی حتی قرار مجرمیت هم برای او صادر شده و اکنون منتظر تعیین شعبه دادگاه است. این عضو کمیسیون امور داخلی کشور و شوراها همچنان معتقد است که سؤال او در راستای وظایف نمایندگی‌اش بوده و طبق اسناد و مدارکی که در اختیار دارد و به مراجع قانونی هم تقدیم کرده است، ۳۰۰ دستگاه خودرو براساس قراردادی که بین شرکت بهمن‌خودرو با یک شرکت منعقد شده و یک صاحب‌منصب مجلس هم در جریان آن بوده، این واگذاری انجام شده است. علیرضابیگی همچنین تأکید دارد که اطلاعات ۱۴۷ دستگاه خودروی اعطایی موجود است و می‌داند به چه کسانی واگذار شده‌اند؛ اما درباره جزئیات ۱۵۳ دستگاه خودروی اعطاشده دیگر اطلاعاتی در دست نیست. این نماینده مجلس اظهار امیدواری کرد که قوه قضائیه توجهش را به جای معطوف‌کردن به اینکه این خودروها برای پس‌گرفتن استیضاح وزیر صمت بوده یا نه، به اصل موضوع متمرکز کند تا حقیقت برای آنها و مردم روشن شود و کسانی که با پنهان‌کاری، رویه غلطی برای رویارویی با افکار عمومی در پیش گرفته‌اند، درس عبرتی بگیرند.

◆ درباره آخرین وضعیت پرونده جنجالی خود درباره خودروهای شاسی‌بلند توضیح دهید.

بازپرسی شعبه ۳ من را احضار کرد و روز تعیین‌شده خدمت بازپرس رسیدم. همان جلسه از من تحقیق انجام شد و مدارک و مستندات را ارائه دادم. همان جلسه تفهیم اتهام شدم و در همان جلسه اول آخرین دفاعیات هم از من گرفته شد! درحالی‌که طبق متدهای قوه قضائیه اگر کفایت تحقیقات باشد، آخرین دفاعیات از متهم گرفته می‌شود؛ اما همان روز قرار تأمین و قرار مجرمیت صادر شد. روز بعد تعطیل بود؛ اما بعد از آن قرار مجرمیت به استحضار دادستان رسید و اکنون منتظر تعیین شعبه دادگاه و حضور در جلسه دادگاه هستیم.

◆ مگر مستندات ارائه نکرده‌اید؟ پس دلیل انکارها به اعتقاد شما چیست؟

حتما این افراد از انکارها منافعی دارند و امکان ندارد هیچ کاری خارج از منفعت افراد صورت گیرد. اگر من این موضوع را پیگیری می‌کنم، مصالح و وظایف من به‌عنوان نماینده مردم اقتضا می‌کند که به طور جدی دنبال این کار باشم. اگر آنها هم انکار می‌کنند، بر پایه مصالح و منفعتی این کار را انجام می‌دهند؛ اما آنچه روشن است، این است که شواهد و قرائنی که مدام از چپ و راست تأیید می‌شود، نشان می‌دهد اتفاقی افتاده است و باید واقع‌بینی و شفافیتی با مردم اتفاق بیفتد. مستنداتی که ارائه داده‌ام، حکایت از این دارد که ۳۰۰ دستگاه خودرو براساس قراردادی با شرکت بهمن‌خودرو و یک شرکت معلوم‌الحال منعقد شده است. اطلاعات ۱۴۷ دستگاه را در اختیار داریم و می‌دانیم به چه کسانی هم اعطا شده است؛ اما درباره ۱۵۳ دستگاه خودرو اطلاعاتی در دست نیست. اینکه مجلس بگوید این موضوع خارج از چارچوب‌ها و روال مجلس اتفاق افتاده است، رافع مسئولیت نیست. بالاخره یک صاحب‌منصب مجلس با نمایندگان تماس گرفته و از آنها خواسته که چنین کاری را انجام دهند. جالب است که همان صاحب‌منصب مجلس در جای دیگری با آن شرکت معلوم‌الحال شریک بوده است و مدارک آن موجود است و خدمت آقای بازپرس مستندات را ارائه داده‌ام؛ اما آقای بازپرس دایره توجهش صرفا معطوف به این است که شما گفته‌اید نمایندگان در ازای دریافت خودرو استیضاح وزیر صمت را پس گرفته‌اند!

درحالی‌که آنچه من مطرح کردم، سؤالی بوده است و از هیئت‌رئیسه مجلس پرسیده‌ام چه ارتباطی بین اعطای خودروهای شاسی‌بلند با پس‌گرفتن استیضاح وزیر صمت وجود دارد؟ این سؤال هم جزء اختیارات قانونی است که اصل ۸۴ قانون اساسی به‌عنوان نماینده مردم به من داده است. به هر حال بخش درخورتوجهی از موضوع، معطوف به تحقیق از شرکت بهمن‌موتور است. تحقیق از آن شرکت معلوم‌الحال و تحقیق از آن صاحب‌منصب مجلس است که آقای قالیباف مدعی است او را بعد از این ماجرا از سمتش برکنار کرده است؛ اما جالب اینجاست که بعد از این برکناری او را به‌عنوان مدیر پروژه توسعه مجلس منصوب کرده‌اند. به اعتقاد من باید از این شخص تحقیقات انجام شود. نگرانی دیگری که وجود دارد، این است که ممکن است اتفاقی برای این شخص رخ دهد و اطلاعات از بین برود؛ چراکه حلقه معلوماتی است که در او متمرکز است و حتما باید این شخص مورد تحقیق قرار بگیرد؛ اما متأسفانه به جای اینکه این موضوعات مورد توجه قرار بگیرد، عمده توجه پیگیری‌های قضائی متوجه من است که طبق ادعای برخی گفته‌ام واگذاری ۷۵ دستگاه خودرو در مقابل انصراف از استیضاح وزیر صمت بوده است؛ درحالی‌که این آدرس غلط دادن است و من بارها در مصاحبه‌های خود اعلام کرده‌ام که به‌عنوان نماینده ملت سؤال کرده‌ام که چه رابطه‌ای بین خودروهای اعطایی با پس‌گرفتن استیضاح وزیر وجود دارد؟

◆ رأیی که صادر می‌شود، چه تأثیری بر روند نمایندگی شما دارد؟

رأیی که صادر شود، رأی دادگاه بدوی خواهد بود و پس از آن دادگاه تجدید نظر را پیش‌رو داریم. البته به‌عنوان نماینده مجلس این اولین بار نیست که از من شکایت می‌شود و در این محاکم قضائی حضور پیدا می‌کنم. در مجلس دهم هشت بار از من شکایت شد و هیئت نظارت بر رفتار نمایندگان مصونیت قضائی نمایندگی را از من برداشت و به دادگاه رفتم. حتی به محاکم نظامی رفتم و بارها به دادسرای کارکنان دولت احضار شده‌ام؛ اما در نهایت حق و عدالت پیروز است.

◆ درباره پرونده اخیر آیا به‌عنوان نماینده مصونیت قضائی دارید؟

خیر، درباره این پرونده هم مصونیت قضائی از من برداشته شده است و وقتی به محاکم قضائی می‌روم، نه به‌عنوان یک نماینده مجلس، بلکه به‌عنوان یک فرد عادی محاکمه می‌شوم.

◆ تصور می‌کنید در این پرونده به شما محکومیت داده شود؟

هر امکانی متصور است. با این روالی که می‌بینم و اغلب اظهارنظرهایی که صورت می‌گیرد که حکایت از جانبداری دارد و آن را ادعای بی‌اساس نماینده می‌خواند، هر امری ممکن است. درحالی‌که من سند و مدرک ارائه داده‌ام و انتظار می‌رود قوه قضائیه در مقام کشف حقیقت و دفاع از حقوق عامه به موضوع ورود کند. حقوق عامه‌ای که مردم عادی این سرزمین برای دریافت خودرو مدت‌ها در نوبت هستند و سامانه ۲۰دقیقه‌ای پر می‌شود و دیگر کسی نمی‌تواند ثبت‌نام کند؛ درحالی‌که در کنار آن اجحاف‌هایی با این کیفیت و سطح گسترده به واسطه شرکتی معلوم‌الحال و خلاف روال کشور صورت می‌گیرد؛ اما برای روشن‌شدن حقیقت اقدامی نمی‌شود. هرچند که حقیقت روشن است و ما مدارک مورد نیاز را در اختیار داریم و کار دستگاه قضائی را راحت کرده‌ایم.

**◆ نزدیک انتخابات مجلس